

31. Door ons heeft een hond twee soortgenoten maar “hij” kan alleen hond zijn.

Het verschil tussen een mens en een struisvogel is vrij groot. Toch zijn er veel mensen die ook hun kop in het zand steken.

Wie het bijna goed doet, doet het helemaal verkeerd.

- + Ethologen zijn mensen die het gedrag van dieren bestuderen.
- + Antropozoölogie: is de studie door psychologen van de interactie tussen mensen en dieren.

Bij het verklaren van dierengedrag stellen ethologen zich twee soorten vragen, proximate en ultimate en om het gedrag van mensen te verklaren die een relatie hebben met een dier komt deze manier van vragen stellen (of zich afvragen) ook wel van pas.

- **Proximate** vragen concentreren zich op het “hoe” van gedragingen, dus op de neurologische en psychologische mechanismen die daarachter zitten. Eén theorie is dat genegenheid die een mens voelt voor zijn hond wordt beïnvloed door de hoeveelheid oxytocine in het bloed. Oxytocine: ook wel het knuffelhormoon genoemd.
Een andere theorie en voorbeeld van proximaat denken is dat mensen er van uitgaan dat de hond niet zonder hun kan.
- Bij de **ultimate** manier van vragen stellen richt men zich meer op het “waarom” van gedragingen. Bvb een hond kent geen inspraak of democratie.

Nu ben ik er van overtuigd dat bij sommige gewoon toffe mensen die een hond hebben de balans tussen het proximate en ultimate denken verstoord is. Erger nog, sommige mensen denken niet eens meer met hun verstand maar reageren met hun hart.

Ik heb in al die jaren dat ik mij met honden en hun gedrag bezig houd in kantines en clublokalen van hondenscholen de gekste discussies gehoord. Over de kip en het ei of wat er eerst was, over het geslacht van engelen maar ook over zij of wij als het over huisdieren ging en is onze hond wel een huisdier of gezelschapsdier en last but not least is onze hond wel een dier?

Dat soort zaken maakte mij vroeger boos en dan reageerde ik van “Doe niet zo flauw” maar dat was een verkeerde reactie . Die mensen doen helemaal niet flauw! Veruit de meeste weten niet hoe het is en gaan zich door dat soort reacties nog meer afzetten tegen diegenen die het tegendeel beweren en nog meer aansluiten bij hun eigen mening. Die ze zeer dikwijls gevormd hebben door het lezen van populaire boeken of tijdschriften. Of het bekijken van populaire programma’s of het luisteren naar populistten en cult followers die

slechts zelden een verkeerde bedoeling hebben tenzij uitzonderlijk er sprake is van belangenverstrengeling.

Dan spreken we over gewiekste oplichters, bedriegers en hypocrieten maar meestal zijn raadgevers mensen vol goede wil die geïndoctrineerd zijn. Sommige als het ware gehersenspoeld, vol goede wil die er heel veel van weten maar net niet genoeg en daarom geloven wat zo leuk is om te geloven. Goed gedrag beloon je, slecht gedrag neger je. Was het maar zo eenvoudig!

Maar dat is het niet, het is echter fout te doen alsof alles op te lossen is door niet “flauw” te doen en in plaats daarvan streng en ruw te zijn en die rotverwende hond een ruk te geven. Dat is even grote onzin om een hond op te voeden als goed gedrag belonen en slecht gedrag negeren.

We moeten dus uitgaan van de hond en honden mishandelen elkaar als het kan nooit, tenminste niet in de natuur. Corrigeren doet de leider wel en dat is positief. Meestal is de aanleiding van een correctie een impulsieve reactie van de hond die gecorrigeerd wordt maar niet altijd. Ik geef een voorbeeld. Zeer dikwijls wanneer jonge honden mee op jacht gaan zetten ze impulsief de aanval te vroeg in waardoor de prooi ontsnapt. Toch corrigeert de leider op zulke momenten niet. Dat is om te leren ook niet nodig. Er volgt geen beloning er is immers niets te eten. De jonge hond leert dat hij langer moet wachten.

Anders is het bijvoorbeeld bij het paren. De jonge hond of wolf maakt aanstalten het loopse teefje te paren, dan volgt wel een correctie van de alpha. Er is een groot verschil tussen één keer wel neuken of één keer niet eten! Zelfs bij instinctief en impulsief gedrag blijft er een groot verschil in corrigeren en negeren. Het gaat dus niet alleen over bewust en onbewust maar ook over de gevolgen en beleving, respect, overzicht en het begrijpen van de situatie.

Dat is voor onze honden nog veel complexer geworden dan voor hun overgrootouders in de natuur. Voor onze honden is niet elke correctie een beloning natuurlijk maar het kan wel. Op termijn kan het zelfs levensreddend zijn terwijl een straf bij honden niet werkt en altijd een straf blijft en nooit belonend werkt. Voor veel mensen blijft het verschil zien tussen corrigeren en straffen als zitten aan de hoek van een ronde tafel. Maar net zoals je geen omelet kan bakken zonder eieren te breken kan je een hond niet opvoeden zonder corrigeren! Waarom honden, **zeker** bij het opvoeden soms moeten gecorrigeerd worden is vrij gemakkelijk te verklaren. Wanneer en hoe is een stuk moeilijker.

Hoe?

Dit is zéér technisch maar heeft gelukkig niets met kracht te maken, wel met snelheid en timing. Het moet met een sliplijn, desnoods met een slipketting haaks op de hond. Dus niet naar achter, uitzonderlijk opwaarts. Het mag dus geen pijn doen of angst veroorzaken! Wat je wel moet bereiken is een driftwissel zodat de hond terug kan registreren.

Wanneer?

Dit is minder technisch maar er is nog meer gevoel bij nodig. In veruit de meeste gevallen moet gecorrigeerd worden daar waar een hond impulsief reageert, dus waar hij niet denkt. Uitgezonderd waar hij wel registreert maar kiest voor de opperste beloning. Daar moet hij leren dat hij het niet moet doen omdat hij als individu er beter van wordt maar omdat de leider het wil. De roedel wordt er dus beter van.

Waarom?

Dit is zeer eenvoudig en toch zijn er veel misverstanden rond o.a. zoals we reeds zagen omdat veel mensen niet het verschil zien tussen corrigeren en straffen en daarom veelal verwijzen naar het oude systeem, wat op zich al niet juist is. Niet iedereen deed het vroeger fout en gelukkig nu ook niet.

Er was, en spijtig genoeg is het er nu nog, een vorm van dressuur waarbij de gehoorzaamheid van een hond niet beruiste op het inzicht van een hond van het verlangde gedrag maar op de ervaring dat zijn baas boos werd en hem strafte. Dat is natuurlijk totaal fout, geeft niet het beste resultaat maar heeft niets met corrigeren te maken. Uiteraard wordt voor alles wat de hond doet een commando gegeven in de hersenen, met name in het limbisch systeem. Dat omvat verschillende hersendelen.

Waar het op neerkomt: alle truckjes van pootje geven tot rollen, draaien, zitten, wachten enz. kan men leren door te belonen. Er zijn echter ook reacties die niet direct kunnen beheerst worden omdat ze impulsief of instinctief zijn. Angst is bvb een emotie die waarschijnlijk gestuurd wordt door de amygdala, ook weer een onderdeel van het limbisch systeem. Angst wordt niet minder door hem te bemoederen wel door hem een leider te geven. Als kind was ik bang in het donker maar niet wanneer mijn vader erbij was.

Zo zijn er allerlei reacties die een hond niet doordacht doet en daar moet men corrigeren. Mensen die het kunnen weten zeggen mij dat het de hippocampus is die voor het rationele verstand zorgt en dat de amygdala voor de instinctieve zaken zorgt. Dat is interessant en zelfs boeiend maar eigenlijk niet interessant voor de meesten van ons. Interessant is dat de hond zich gedraagt zoals het onze maatschappij past en dat doen we door hem te belonen als hij gehoorzaamt en zijn instinct als het ware negeert en hem te corrigeren wanneer hij zijn instinct volgt.

De bedoeling is altijd een driftwissel zodat hij (bij manier van spreken) terug in de wereld terecht komt waar hij kan denken. Ze moeten als het ware uit het rood worden gehaald. Hou er rekening mee dat hersenen soms als een controlesysteem werken. Denk maar aan impulsen, instincten, adrenaline enz. daar kan op dat moment geen snoepje tegenop. Hoe mooi het woord positief ook klinkt, het is alleen positief als je de hond ook echt helpt!

